

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četr leta 150 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge tvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravištvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odgovori. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvo: Koroška cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 24 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitrsta 24 vin, izjave in Postano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

Vabilo.

Vse Slovence in Slovenke vabimo, da se naročijo na naš list. Naročnina stane za Avstrijo, Ogrsko, Bosno in Hercegovino

za celo leto	K 6—
za pol leta	" 3—
za četr leta	" 150

Za Nemčijo in druge zunanje države stane list

za celo leto	K 8—
za pol leta	" 4—
za četr leta	" 2—

Za vojake pa je naročnina zdatno nižja. Za vojake znaša naročnina

za celo leto	K 4—
za pol leta	" 2—
za četr leta	" 1—

Kdor pošlje naročnino, naj zapiše: ako je nov naročnik, besedico **nov**, ako je star, besedico **star** in številko, ki se nahaja na ovtiku.

Upravištvo „Slov. Gospodarja“, Maribor.

Boj za mir.

Na bojiščih se preliva kri dalje. Med vladami pa se je začel boj za mir. Najprej, dne 12. decembra, smo mi in naši zaveznički ponudili mir. Kmalu nato je severnoameriška vlada priporočala vsem vojskujočim državam, da naj vendar začnejo misliti na mir. Švica, Svedska, Norveška in Danska so izrekli isto željo. Mi in zaveznički smo odgovorili, da smo takoj pripravljeni priti na razgovor vojskujočih se držav glede miru. Razgovor se naj vrši v kaki nepristranski državi. Četverosporazum ali pravzaprav deseterosporazum dolgo ni hotel na vse to odgovoriti. Se le za novo leto smo dobili odgovor.

LISTER

Vojni spomini.

(Napisal Januš Golec.)

(Dalje.)

III.

Prva bitka.

Nastopili smo pohod v prvo bitko. Solnce, gališko žareče, nas je žgalo. Mogočen, temnosiv oblačni prahu je zakolobaril s ceste, ko se je začela viti in v koraku zibati dolga črta vojakov našega polka. A ponosno lep je bil ta pogled na v prahu in solnec krepko stopajoče vojaštvo. Saj je avsevalo vsakemu bojevniku zdravje, moška moč in avstrijska neabroši z obrazu. To so vam bili tedaj vojaki, da, govorimo resnico, junaki, od prvega do zadnjega! Hodiši smo dolgo v vročini in grizem v prahu in kratkih oddihih do večera. Nikdo ni omagal na potu, nikdo stopil brez povelja iz vrste.

Večerni hlad nam je v lahnem pihu otiral znoj s čela, dospevšim na cilj prvega dne, v gališko vas Ostrov. Je prav neznavno selo. Same slamine bajte in nekaj pristno židovsko opremljenih žganjarn.

Tokrat mi ni nikdo priliznjeno počepnil na uho: V gradu boš nočeval! Prav baro rusinsko poslopje so meni in dvema stotnikoma odkazali v prenočišče za jedno noč. Truden in zbit sem bil od dol-

Cetverosporazum odgovarja.

Odgovarjajo vse s četverosporazumom zvezane države in državice, torej: Belgija, Francija, Anglija, Italija, Japonska, Črnogora, Portugalska, Rumunija, Rusija in Srbija. Najprej se kregajo, da niso ope zakrivile svetovne vojske, ampak mi. Seveda o umoru našega prestolonaslednika v Sarajevu in o lastnih pripravah za vojsko nočajo nič vedeti.

O naši mirovni ponudbi pravijo, da ni nobena mirovna ponudba, ampak le vojni maneuver, kajti v ponudbi ne navedemo, pod kakimi pogoji in na kaki podlagi smo pripravljeni, ž nimi skleniti mir. To je kajpada zelo neodkrito zahtevanje, kajti vsakdo ve, in četverosporazum najboljše, da mi ne bomo že koj v naprej natanko rekli, ali in kako daleč mislimo pri mirovnih pogajanjih popustiti glede Belgije, Srbije, Rumunije, Črnegore itd. Noben rešen igralec ne počaže svojih kart že vnaprej nasprotniku.

Da je četverosporazum v svojih zahtevah nasproti nam neodkrit, se razvidi iz tega, da tudi sam ne naznani nobenih natančnih mirovnih pogojev, — ampak pravi, da se mir sklene le tedaj, ako mi in zaveznički damo vojskujočim državam prej zadoščenje za to, kar smo storili, popravimo vse, kar smo zakrivili ter damo za bodočnost jamstvo, da ne bomo nič več sličnega storili, ampak — tako misli četverosporazum — si dali vse dopasti, kar bodo nasprotniki blagovolili z nami storiti. Odgovor končuje takole:

„Dobro poznavajoč veliko trenutno važnost, pa tudi veliko nujnost, odključajo sporazumljene države, ki so medseboj tesno zvezane ter v popolnem soglasju s svojimi narodi, da bira razpravljalce o predlogu, kateremu manjka odkritost in ki je brez pomena. Še enkrat zatrjujejo, da mir nima mogoč, dokler nimajo jamstva, da se bodo zopet upostavile kršene pravice in svobodčine, dokler se ne prizna načelo narodnosti in svoboda, da obstojijo tudi male države, dokler nimajo zasiguranja, da se bodo razmere takoj uredile, da bodo vsi razlogi odstranjeni, vsled katerih so bili narodi že dolgo časa ogroženi in slednji,

dokler ne bo dano zares povoljno poročilo za varnost na svetu.“

Na koncu odgovora še so posebej naštete pričobe in zahteve Belgije.

Kaj bo sedaj.

Kakor je razvidno, odgovor ni zelo prijazen. Ali je s tem za sedaj pretrgana nit pričetih javnih razgovorov o miru, ne vemo, ker ne vemo, ali in kakem smislu bomo mi in naši zaveznički odgovorili na četverosporazumov odgovor.

Zraven pa je veliko odvisno tudi od tega, ali je želja Severoameriških zveznih držav odkritostna ali ne. Ako je odkritostna, potem bo našla Severna Amerika pota in sredstva, da se razgovor o miru še nadaljuje, četudi bi to četverosporazumu ne sodilo v njegov načrt. Ako pa ni odkritostna, potem se je nemara nit za malo časa popolnoma pretrgala, toda po našem mnenju se bodo kmalu našli konci in se zopet zvezzali.

Naša mirovna ponudba je vzbudila tudi v sovražnih in nepristranskih deželah željo, ki se ne da več potlačiti, da se kmalu naredi konec strašnemu prelivaju krv. Ta želja se vsled igranja vlad z besedami o jamstvih, popravah in zadoščenjih ne bode zmanjšala, ampak rastla bo od dne do dne, da se tudi nobena sovražna vlasta ne bo več mogla dolgo upirati.

Mnenje časopisja.

Dunajskih časopisov še nimamo pri roki, ko to pišemo. „Grazer Volksblatt“ piše o četverosporazumovem odgovoru:

„Klub odklonilnem odgovoru prav nič ne dvojimo o miru. Nepristranske države občutijo vojsko vedno bolj, nočeo razumevati, zakaj bi se vojska nadaljevala do onemogočnosti, niti nimajo volje, da še bi nadalje nosile bremena in težave neudeleženih držav. Javno mnenje se v vseh evropskih državah vedno bolj nagiba k miru.“

Graška „Tagespost“ piše: „Ako četverosporazum dosedaj ni mogel zadrževati razvoja, tega tudi v novorojenem letu ne bo mogel. Naj nadaljuje vojsko tudi še mesece — skoro ves svet jasno in glasno

ge ježe; pa tudi moj želodec, ki je praznoval cel dragi dan, se je na glas proseče oglašil.

Hušknilo mi je ravno mimo nosu starikovo bale s polno skledo nedolžno kuhanega krompirja. — Moj poželjivo uprt pogled in krul po prostorno praznih želodenih prostorij garil je ženšče in dobrošeno mi je ponudilo gališke paše, krompirja v oblicah. Slastno mi je teknila ta hrana in pošteno sem zataknil z njo vse vrzeli in prazne kote po trebuhi.

Vode sem se napil na krompir in menil: o običajni pečenki s prikuho bom pa zasluzeno sladko zasanjal.

Tovariša sta polegla kar po tleh na slamo. A meni kot duhovnemu gospodu je gospodinja sveže pogrnila postelj. Sedaj sem jo pa imel postelj z odejo pod slamnato streho, dočim ko mi je nudil hvalisan grad gole stene in tla brez bilke slame. Vsi trije pa smo že kmalu posmrčali brez običajnih uspavalnih razgovorov.

Nisem utegnili niti zasanjati, pa me je začelo nekaj grizti in ujetati s tako silo, da se še očovati nisem mogel vsled preštevilnih pikov. Užgal si sem šibico ter posvetil. Kot kobilice na travniku so debele, črne bolhe odskakovale v izpočitih odskokih na tla in pod rjaho. Proti tej nedolžno plahi živali sem bil tedaj še prav občutljiv. Ce sem jih prinesel na Remšniku le pet iz šole ali cerkve v postelji, si je morala Lojza natakniti očala in tako dolgo s slino mazati palec in kazalec, dokler ni počila zadnja v siljivka na trdi plošči nočne omarice.

To noč v gališki bajti sem bil v mravljišču — bolh sam, sam brez v tej stroki spretne Lojze. S pestjo sem udrihal po ležišču, stresajoč odojo, da bi

vsaj površno prepodil grizeče ponočnjake. Zaman je bil ves moj trud. Bolhe so branile svoj dom tako trdrovratno, da sem se po dolgotrajnem boju umaknil s postelje na tla, na slamo. Tukaj sem vsaj za nekaj ur zadremal in sklenil: na gališko postelj se pa ne vležeš nikdar več.

Za zajutrek sem pojedel dve kisli jabolki, in prav slabe volje zajezdil že osedlanega konja. Tega jutra mi je naprtil gospod polkovnik mučno službo, katere se nisem iznebil odslej nikoli. S 16 jezdci sem namreč vedno jezdil v mogočnih kolobarjih pred polkom, iskaje krajša ter mehka pota med njivami in po obsežnih travnikih. Po cestah je bilo pretrdo in preveč prahu; če je le bilo mogoče, smo korakali po pešpotih, katere smo jezdenci prej skrbno preiskali.

Ni bilo to nič kaj prijetnega, ker se človek v vednem diru na konju žlaka in utrdi, da mu šklepetajo kolena in pretreseni želodec tako votlo tuleče kruli. Pešcem so ljudje obilno ponujali kruha, mleka, jabolka in vode; za nas begajoče konjenike se pa ni nikdo zmenil.

Nekako opoldne istega dne smo prijezdili do potočka, ki se je vil med travnik. Zasopli konji se kar zazevali po krepčilni vodi. Stopili smo z živalmi v potok, da se vsaj nekoliko oddahnemo in napijeti. Ne vem, kaj je moji mrhli zlezlo v glavo. Prebil se je med drugimi v najbolj globoko vodo ter pil tu dolgo. Kar namah se je zleknil na kolena in — štrbunkl odletel sem daleč preko konjske glave sredino tolmuna. Žival se je še prekupicila na kmet in se povajala s sedлом vred po vodi in blatu. Skobacal sem iz tolmuna, do niti in glave mo-

zahovna mir. Med vrstami odgovora se da citati, da tudi v tudi dvetverosporazumu bilo težko, ko je sestavljata odgovor."

Strašni učinki vojske.

Tudi na Italijanskem si upajo sedaj pristaši Žolitija, ki so bili proti vojski z nami, že bolj odkrito s svojim mnenjem na dan. Mirovna misel si z ne-premagljivo silo dela pot v javnost. Žolitjev časnik "Stampa" piše o vojski: "Tudi v preteklem letu v vojski ni prišlo do zaključka. Nemčija (in njene zaveznice) je sicer zmagača, toda vojske ni odločila, ker se so izgubljene njene naselbine in morska pot. Velike nemške zmage niso uplivale odločilno, kakor (leta 1870) zmage pri Mecu in Sedanu, ampak so imeli k večjemu pomen zmag pri Graveloti. Nemčija je sicer zasedla na tisoče kilometrov, toda še vedno ni dovolj, da bi lahko izsilila mir. Mnogostransko je razširjeno mnenje, da bo vojska še dolgo trajala. A nujno potrebno je, da se vojska konča, ne morda iz vojaških, ampak iz gospodarskih razlogov. Evropa je pričela vojsko s polnimi skladischi, danes v nobeni deželi ni več surovin in prihodnje leto še bo slabše. Za Anglijo je prevažanje blaga silno otežkočeno, Amerika noče več posiljati usnja in bombaža, čeprav potrebuje oboje v neverjetnih množinah. V Rusiji je tako pomanjkanje prometnih sredstev, da je Petrograd brez kruha, čeprav so v južni Rusiji skladischi polna žita. Argentinija ne more več opraviti vsega dela, ker je izseljevanje iz Evrope v Argentinijo ustavljen. Južna Amerika je v denarnih zadregatih, ker se pridelki zarađi pomanjkanja prevoznih ladij ne morejo prodati. Pomanjkanje blaga v Evropi povzroča večno večjo draginjo, razven tega trpi vsa Evropa na pomanjkanju zlata. Kadar bodo svetovni trgi zopet brez vse omejitve odprt, bodo nastale strašne razmere. Grozne gospodarske težave po vojski so neizogibne. Ako se vojska nadaljuje, pomeni to polom Evrope. Evropska plemena bodo izginila. Najbolj bo trpela Francija. Ako se bo vojska še sedaj nadaljevala, bo Evropa veliko pokopališče in prosveta bo uničena. Ako nadaljujemo vojsko, ne da bi glejali na uro, bomo sami obležali pod razvalinami in kot mrliči ne bomo mogli več uživati — zmage."

Slovesno kronanje v Budimpešti.

Cesar Karel je bil v soboto, dne 30. decembra, v Budimpešti slovesno kronan za ogrskega kralja, a cesarica Cita pa za ogrsko kraljico. Dasisravno so se morale slavnosti kronanja kolikor mogoče omejiti, vendar se je vsa slovesnost izvršila z izvanredno velikim slajjem. Vreme je bilo ugodno. Po noči pred slavnostjo je sicer malo deževalo, a drugo jutro se je nebo zjasnilo in solnčni žarki so obsevali mesto, ki je bilo vse okrašeno z zastavami in slavolokami.

kroblaten. Konj je postopil za menoj na suho, se zadowljeno stresajoč, češ, sedaj sva se pa oba ohladila! Na konja nisem mogel več, sedlo je bilo preveč blato. Istega popoldne sem jo rezal peš do večera in sem se v vročini do dobra posušil. Nočeval sem na slami v raztreseni vasi: Spilczyno.

Se danes ne vem, kaj je bilo prav za prav v zrok, da smo v početku vojne gladovali vsi, mož kot častnik. Nobenemu niti na misel ni prišlo, da bi bil kdaj vprašal: Kje pa so naše kuhinje? Bog sam ve, kad so vozarile, da se nismo nikdar sestali. Jedel je pač vsak, kar je kupil od žida, ali kar mu je podala radodarna roka seljakova.

Trettega dne sem bil že nepopisno glašen, ko smo došli okoli 3. ure popoldne v prav lepo vas: Bilka Szlahecka. Sustil sem se s konja in jo ubral po selu, da si privoščim kaj za pod zob. Rayno nedelja je bila: iz cerkve je odmeval glas orgel in pa milo poljsko petje. Stopl sem tudi jaz v hram božji, da bi potozil Vsemogočnemu svoje zlakano gorje. Pogledi vseh prosečejoči vernikov so pri vstopu trenutno obviseli na meni, tujuv v povratu vojaški oblike.

Pobožnost je bila obrana kraško in po blagoslovu se je ljudstvo razšlo. Pomenil sem nekoliko v klopi in prebiral obilne, v mramor izklesane napisne cerkvi.

Cloveška roka se me od zadaj na lahko dotakne, ozrši se zapazim, da se me je prijateljsko valječe oklenila roka Čehovnikova. Roki sva si sčasila, kot stara znanca in mož me je popeljal v župnišče. To vam je bil tedaj bogato in okusno opremljen stan, kakoršnega nimajo pri nas niti škofje.

Zupnik mi je nekako ponosno razkazoval svoje sobane, a jaz sem do dna pravnega želodca menil: vse je nečimernost! Ko bi mi le ti mož ponudil kaj po lepi slovenski navadi, tedaj bi jaz navdušeno pel hvalo sobanam tvojega srca.

Pred kronanjem.

Kakor smo že zadnjih poročali, sta se cesar in cesarica pripeljala že dne 27. decembra v Budimpešto. Sprejem je bil izredno slovesen. Ljudske množice so vladarsko dvojico, ko se je peljala skozi mesto, živahnno pozdravljale. Tudi prestolonaslednik, 4-letni princ Franc Jožef Oton, je bil pri starših mahal z rokicami v pozdrav in metal srčkane poljubke na vse strani. Cesar je še isti dan sprejel odpoljanstvo ogrskega državnega zbornice in gospoške zbornice, ki mu je izročilo besedilo prisegje na ustanovo. Knezonaško državno je v imenu odpoljanstva nagovoril cesarja in cesarico, ki sta prijazno odgovorila v ogrskem jeziku in izjavila, da se dasta z veseljem kronati.

V četrtek, dne 28. decembra, so odprli prostor, kjer so shranjeni kronski znaki: krona in plašč sv. Stefana, žezlo itd. Vse to je bilo shranjeno v železni skrinji v prostoru, pred katerim je večno močna vojaška straža. Posebni dostojanstveniki so odprli vrata do sobe. Nato so skrinjo, v kateri so shranjeni ti kronski znaki, prenesli v kraljevski dvor. Cesar je v predobi "sobe sv. Stefana", kamor se znaki do kronanja shranijo, pričakoval odpoljanstvo, ki je prineslo znake. Nato je Šel cesar v sobo sv. Stefana, kjer se je plašč sv. Stefana razgrnil na mizo. Državni notar dr. pl. Drasche Lazar je nato izročil cesarju ključe do shrambe znakov. Notar je prosil cesarja, naj izroči ključe varuhu krone. Cesar je ključe izročil grofu Ambrozyju, nakar se je železna skrinja odprla. Krona sv. Stefana in druge znake so vzeli iz skrinje. Ko se je namestnik najvišjega državnega sodnika, grof Apponyi, prepričal, da je krona z drugimi znaki vred nepoškodovana, se je zapisnik položil v skrinjo, državna znamenja pa so položili na krasno baržunasto blazon. Namestnik najvišjega državnega sodnika je še izjavil, da se bo do kronitveni znaki pustili po stari navadi v cesarjevih sobah, da se priredijo in preuredijo. To se tiče pred vsem plašč sv. Stefana, katerega je cesarica Cita lastnorčno popravila. Kronitveni znaki so ostali do dne 29. decembra popoldne v sobi sv. Stefana, odkoder so se isti dan popoldne ob 2. uri prepeljali v cerkev sv. Matija, kjer se je vršilo kronanje.

Dan kronanja.

Že v zgodnjih jutranjih urah je bilo po celem mestu zelo živahnno gibanje in vrvenje. Slavnost kronanja se je vršila v trdnjavskem delu mesta, v starodavni Budi. Nepregledne množice ljudstva so vrvele po ulicah, kjer je bil postavljen vojaški kordon, da je varoval prostor za slovesno pomikajoči se kronitveni sprevod. Obe zbornice ste imeli že ob šestih zjutraj skupno sejo, na kateri je bil izvršen slovesni sklep glede udeležbe kronanja na ustavnih način. Nato so odšli člani državnega zbornice, na celo jim predsedstvo, v kronitveno cerkev sv. Matija, ki leži v osrčju starinskega dela Bude. V cerkvi sami so bili že zbrani iz vseh krajev dežele došli zastopniki okrajev in občinskih zastopstev. Kronanje se mora vršiti namreč po ustavnem redu v navzočnosti naroda in njegovih zastopnikov: poslancev, članov magnatne zbornice, zastopnikov okrajev in mest.

Kralj in kraljica prihajata.

Kraljeva dvojica je zapustila grad Krog % u-

Dolgo sem nevoljno gledal ta posvetni blesk in lesk, predno me je mož posadil na mehki stolec in sramežljivo povedal tako težko pričakovane mile mi besede:

"Če se vam ne bi zameril, kupico vina!"

Nikoli nisem tajil nasproti gostitelju lakote in žeje, tudi tokrat sem proseče pokinil. Po prvi steklenki, ki je bila z zamaskom zadelana, mi je zlezlo toliko korajže v srce, da sem poprosil še jedi.

Mož se je debelega pogleda čudil, ker sem takoj hlastno otepjal kar cele fiale svinjske gnjati, in mleč kruh kot žrmlje. Med jedjo nisva nič govorila. Le pošteno sem zalil, da se mi ne bi kje zadevala na pol zgrižena jed in sem razodel gospodu, da sem prav priprost, hribov kapitan, ki je bil vajen jesti. Vsestransko zakrapil z jedjo in pijačo, sem prav od srca brenkil slavoslovne strune župnikovem hišnem bogastvu, viner, najbolj pa svinjski gnjati. In pozabil sem na vse prebile napore prošlih dni in bil takoj navdušen vojak, da bi se bil tedaj poskusil s samimi mustačastimi kožami.

Dolgo sva kramplala o poljski žlahtni in zatirani krvi, o bogastvu in bodoči vojni, ki ji bode pa itak poi po prvem spopadu konec. Nazadnje sem bil že kar pozabil, da sem vojak. Menil sem čisto, da kaplanjem pri tem bogatem upniku, ki ima tako ekseso gnjat in gladko fetoko kaplj. Udomačil bi se bil dceela, da niso označili go.

Po srcu in želodecu zadoljen sem ostavil gospodobno župnišče. Na cesti stoječ, sem popraševal, kje da se je nastani naš štab. Častniki kot prostaki so mi kazali na grad konec vasi. Že sama beseda "grad" mi je razpola vse rajske občutke po zavžiti gnjati in vinu. Privalji so se mi v glavo spomini o dušo- in telesomorni praznотi velikih, pustih in zapuščenih grajskih sobah. Med veseljem in ža-

re dopoldne in se podala v osemvprežnem slajpnu vozu z velikim spremstvom v cerkev. Ob stremi na za je jezdila ogrska telesna garda in korakal oddelk dvornih lakajev. Prišedši v cerkev, je bila viga dvojica sprejeta od kardinala-knezonaškega pri-masa in duhovščine in odpeljana v loretško kapelico, kjer si je nadel kralj plašč sv. Stefana in se opatal z mečem sv. Stefana.

Cesarjevič.

Cesarjevič Franc Jožef Oton je pripeljal v cerkev podmaršal grof Wallis. Cesarjevič je prisostvoval kronitveni slovesnosti na lastnem za to prigovljenem sedežu. Po cerkvenem obredu, ki sa je končal ob 11. uri 20 minut, se je cesarjevič vrnil z očetom in materjo v grad. Med opravilom je cesarjevič hotel uteči enkrat k svoji materi cesarici Citi, a grof Wallis ga je zadržal.

Slovesni obredi.

Iz loretške kapele je odšla kraljeva dvojica pred veliki oltar, kjer se je vsečla na prestol, obdan od zastavonoš države. Nato se je pričel veliki obred, čeprav najslovesnejši trenotek je bil položitev krone na glavo. Kralj je poklepnal pred stopnice velikega oltaria. Nadškof iz Kaloše se je obrnil proti knezu-nadškofu primasu s sledenimi besedami: "Prečastiti oče! Sveta mati katoliška cerkev želi, da se navzoči Prejsnji Karel IV, povzdigne v dostojanstvo kralja Ogrske!" Nato je stavil nadškof iz Kaloše primasu sledenje vprašanje: "Znate-li, da je vreden in uporaben za to dostojanstvo?" Primas je odgovril: "Vemo in upamo, da je vreden in da bo v blagorci cerkvi in vladanju kraljevine."

Nato sta knez-primas in zastopnik palatina, ministrski predsednik grof Štefan Tisa, posadila kralju krono na glavo, pri čemer je cerkveni knez izrekel besedi: "Sprejmi krono!" Kraljci sta krone podržala nad ramo. Vihami eljen-klici so napolnil siroke prostore častiljive kronitvene cerkve. Kraljci sta vstala in se s svojim spremstvom vrnila v kraljevi dvor.

Ko je nadškof iz Kaloše končal gornje besede, je kralj poklepnal pred oltar in prisegel, da hoče vrnati pravčnost in mir. Položil je nato obe roki na evangeljsko knjigo. Knezonaško primas je nad kleččim in priklonjenim kraljem napravil dva križa, nakar so se molile litani. Po končanih manjih se je kralj podal zadaj za glavni oltar, da se pripravi na maziljenje. Odložil je kožuh, pokrivalo in sabljo. Ko se je vrnil, je poklepnal na spodnjo stopnico glavnega oltaria, kardinal-primas ga je mazil na desni roki in na plečih, ter je med tem molil predpisane cerkvene molitve. Kralj se je nato zopet podal zadaj za glavni oltar, da se mu sveto olje posuši, si je nato ognil plašč sv. Stefana in se vsečel na prestol. Po končani slovesni sv. maši je kralj poklepnal pred glavnim oltarjem, kardinal-primas mu je podal v desnem roku goli meč sv. Stefana. Kardinal-primas je vzel nato zopet meč sv. Stefana iz kraljevih rok, ga vratil v nožnico in ž njim opasal kralja. Kralj se je nato obrnil od oltaria proti zbranemu ljudstvu, potegnil iz nožnice meč sv. Stefana in napravil z goli mečem tri križa in sicer eden križ pred se, eden na desno in eden križ na levo stran in obred maziljenja je bil končan. Zunaj pred cerkvijo so bili oddani od vojaštva prvi streli.

lostjo sem se privlekel po prašni cesti do mogočnega vhoda v grad, kakor ga navadno vidimo po vseh galiskih gradiščih.

Pred vratimi je stal lakaj obritega obrazu, še rokavic in kar posejan z velikimi, svedlimi gumbi. Kar do tal se je poklonil meni, tuju, in poniznoprizajnomo pripomnil:

"Velemožni gospodje že čakajo za mizo."

Stopajoč za strežnikom, sem si brisal čelo v resnem dvoru: Ni me li popiti vinski sok prestavil iz prašne vojaške resnice v deveto deželo sanj in pravljic?

Pri vstopu v krasno dvorano me pozdravi arhitekt smeh tovarišev, zbranin krog bogato obložene mize. Sedaj sem bil pač prepričan, da sem v gradu o kakovrem sem čital v knjigah in čul v pravljicah. Ta z bajno čarobnostjo opremljeni grad je lažnane plemenite rodbine Sapieha. Grajskih o našem pristopu ni bilo več na galiških tleh, pač pa so pustili grad z vso opravo in bogatimi zalogami avstrijski armadi na razpolago. Nekaj dvoran je bilo že z vso nežnostjo spremenjenih in pripravljenih za bolnico. Je-l še grad stoji ali ne, ne vem. Znano pa je, da so ga Rusi do dobra roparsko oskubili. Se mi smo našli pri prdiranju proti Jaslu v zapuščenem sovražnem taboru umetniško izdelane skodelice za kavo z napisom: Bilka Szlahecka!

Da smo mi v tem bogato založenem gradu prijedli in tokajco v veselju rajali, pač ni treba omenjati. Tako je nas navdušil ta dan telesnih dobrot, da je bil vsakdo prepričan: tukaj pač gotovo ostane nekaj dni. Nekako po polnoči smo zlezli v mehko se gugajoče postelje — brez bolih.

Nič na svetu ni tako opoteče kot vojaško veselje in sreča. Ob drugi urki po polnoči je zatrobil trobentač na dvorišču tolikanj prokleti Alarm!

(Dalje prih.)

Maziljenje kralice pa se je vršilo na sledči način: S krono na glavi je stopil kralj pred kardinala-primasa, ki je sedel pred glavnim oltarjem. In tudi kraljica je stopila pred kardinala-primasa. Kralj je predstavil kardinala-primasa kraljico s prosijo, da jo mazili. Po končanem maziljenju je položil vespriamski škof in kardinal kraljici na glavo takozvano domačo krono, kardinal-primas se je pa dotaknil s krono sv. Štefana, t. i. le kraljice in nato zopet izročil namestniku palatina grofu Tisu krono sv. Štefana. Kardinal-primas je dal nato kraljici v desno roko žezlo, v levo roko pa državno jabolko in jo je spremjal do kraljevega prestola. Ko sta se kralj in kraljica darovala po eden zlat in prejela sveto obhajilo so bili obredi maziljenja končani.

Cesar in cesarica sprejela sv. obhajilo.

Slovesno sv. mašo je v stolnici služil primas-knezonadškof dr. Černoh. Med sv. mašo sta kralj in kraljica prejela sv. obhajilo po starokrščanski navadu pod obema podobama, t. j. bila sta obhajana s sv. hostjo in sv. Rešnjo Krvjo iz keliha. Sv. obhajilo jima je podelil knezonadškof dr. Černoh. Navzoči so bili ginjeni nad pobožnostjo, s katero sta cesar in cesarica sprejela sv. zakrament. Obraz sta imela zakrit z rokami in zamaknjena sta bila v vroči molitvi. Kelih, iz katerega sta zavžila sveto Rešnjo Kri, je iz leta 1460. Kot obhajilno vino pa se je rabil star tokajec, kar je že stara navada pri kranjanju.

Posvetitev vitezov zlate ostroge.

Krali na prestolu je nato povitezil več izbranih kandidatov in jih posvetil v viteze zlate ostroge. Vsi odlikovanci so se na fronti odlikovali s hrabrim vezenjem in so bili poviteženi v vojnosivi uniformi. Kot prvi je prišel grof Ludovik Tisa, brat ogrskega ministrskega predsednika, ki je prispel v cerkev v sled svoje ranitve v spremstvu svojega huzarja. A kljub svoji rani se je popolnoma vojaško bližal prestolu, pokleknil in sprejel vitežki udarec. Splošna gijenost med navzočimi pa je nastala, ko se je sin dvornega ministra barona Rosnerja, ki je vsled težke rane izgubil eno nogo, po bergljah približal prestolu, pokleknil in sprejel vitežki udarec.

Obred posvetitve vitezov je zelo slovesen. Kraljev generalni pribičnik kliče imena izbranih junakov, ki se spoštljivo približajo prestolu in tam pokleknijo. Kralj se jih dotakne ob ramo z mečem sv. Štefana, knez-primas pa izgovori besede „Pojdi v srečo junak domovine!“

Kralj priseže na ustavo.

Ko je bila slovesnost v cerkvi končana, so vsi zbrani odšli na veliki trg, takoimenovani Trg svete Trojice, pred stolnico, kjer je kralj prisegel na ustavo. Kralj je v polnem kraljevskem oblačilu stopil na oder, s križem v levici in s tremi prsti desne roke, povzdignjenimi za prisego, pred zbranim ljudstvom prisegel na ustavo. Knezonadškof mu je čital besedilo prisegi, kralj ga je glasno ponavljal. Grmeči pozdravni strelji topov in zvonjenje vseh zvonov je proslavljalo veliki trenutek.

Med tem, ko so navzoči čakali na kralja, so zapazili nenadoma na nekem oknu dvornega župnišča kraljico s prestolonaslednikom, kjer je opazovala obred vihtenja z mečem. Navzoči so jo navdušeno pozdravljali; kraljica se je zahvaljevala s prijaznimi smehljaji in mahljaji. Tudi cesarjevič je živahnododzdravljal.

Zahvalna molitev.

Ko je kralj storil slovesno prisego in je knezonadškof-primas to s povzdignjenim glasom naznamenil ljudstvu, se je kralj v spremstvu škofov še enkrat vrnil v cerkev, da se zahvali Vsemogočnemu za milost, da se je kronanje srečno izvršilo. Slovesen je bil pogled v blestečo cerkev, ko se je kralj s krono na glavi in ognjen s plaščem sv. Štefana v sredini med škofi, ki so imeli na glavah škofovski mitre, korak proti prednjemu oltarju. Pred Našveteškim so se še opravile enkrat zahvalne molitve, na kar se je podal kralj iz cerkve, da zajaha konja-belca.

Na kronitvenem griču.

Pred cerkvijo je stal pripravljen in bogato osedlan belec „Kreos.“ Kralj Karel ga je kot gibčen mladenič zajahal, dasiravno je imel na glavi težko kraljo, in je bil ognjen z debelim plaščem sv. Štefana. Visoki slavljenec je še bil tešč; edino krepčilo mu je bilo sv. obhajilo, katero je sprejel med sveto mašo. Kralj je izgledal zelo mladostno, obraz mu je bil bled. Veličasten je bil trenotek, ko je kralj ob grmenju topov in glasu zvonov kljub težki kroni in plašču v iskrem poskoku pojedzel na hribček. Leta 1867 se je ob tej priliki kralju Francu Jožefu splašil konj. Kralj Karel je srečno brez vsake nezgodne ali razburjenosti končal ta izvanredno slovesen prizor.

Ko je kralj dospel s konjem-belcem na vrh hribčka, je izvršil štiri zamahe z mečem na vse štiri strani. Nato je zoret nalihko odjahał nizdol in se potem na konju vrnil v spremstvu v grad, kjer je odložil kraljo in plašč.

Slovesna pojedina.

Slovesnosti kronanja je zaključila slovesna pojedina v kraljevem gradu. K pojedini je prišel kralj ognjen v plašč sv. Štefana s krono sv. Štefana na glavi. Tudi kraljica je prišla k pojedini s krono na glavi. Predno sta se kralj in kraljica vsebla, sta si umila roke. Namestnik palatina grof Tisa je vlival na roke vodo in kardinal-knezonadškof dr. Černoh je pa kraljevi dvojici dal v roke brisačo. Po molitvi so se vseledi k mizi. Na desnici kralja je sedel kardinal-knezonadškof primas dr. Černoh, zraven njega kraloški nadškof, na levi strani kraljice je sedel papežev nuncij grof Balfre in zraven njega namestnik palatina grof Tisa. Navzoči so bili v dvorani tudi člani obeh ogrskih državnih zbornic. Ko je kralj prvič pil, so vstali vsi navzoči in zagrmeli so točovi na bližnji trdnjavci. Kolikokrat sta kralj in kraljica prijela za kozarce in pila, so vstali vsi navzoči. Kralju in kraljici je nosil jedila na mizo višji dvorni mojster grof Čekonič. Na mizo so prinesli 19 vrst jedi. Perotnina, n. pr. fazani, je bila prirejena tako, da so bile noge perotnine ovite z golid zlatom. Sploh so se jedila tako priredila, kakor tedaj, ko se je kralj ogrski kralj Matjaž Koryn, ali po naše „kralj Matjaž.“ Kralj in kraljica nista zavžila nobene jedi, ampak so odnesli vse jedi nazaj v dvorno kuhinjo nezavžite. Po pojedini sta si kralj in kraljica zopet umila roke, primas je opravil zahvalno molitvo, kralj je položil kraljo sv. Štefana in plašč sv. Štefana na blazinico in kraljeva dvojica je zapustila dvorano.

Obleka kraljice Cite.

Obleka, katero je nosila kraljica Cita pri kranjanju, je napravljena iz tako težke bele svile, z bogatimi naštki iz zlata. Za celo obleko so porabili 10 kg zlata. Jopič je izgotovljen po krovju, običajnem na vladarskih dvorcih, okrog vrata močno izrezan. Okrog vrata je nosila kraljica krasen nakit iz velikih demantov in basarov v velikosti oreha. Predpasniki je iz belega tila, istotako avbica, bogato okrašena z dragocenimi ščipkami iz dobe cesarice Marije Teresije. Pajčolan ali koprena je iz bele bruseljske svile, vmes bogato prepletena z zlatimi nitkami. Okrog pasu je nosila kraljica krasen nakit iz samih biserov. Krilo je bilo spredaj obrobljeno z belo hermelinovo kožuhovino in se je končalo v 3% metra dolgo vlečko. Tudi ovratnik in konca rokov sta bila obšita z belo hermelinovo kožuhovino. Obleka kraljice Cite je stala 100.000 K., je dar ogrskih plemenitaških gospa in je bila izgotovljena na Ogrskem. Delalo je na njej 30 oseb skozi 21 dni.

Obleka prestolonaslednika Otona.

Prestolonaslednik Oton se je udeležil kronanja v beli obleki iz težke svile. Oblečen je bil kot vitez zlatega runa. Belo obleko je pokrival zlat plasti, obrobilen ob rokovih in na koncu z belo hermelinovo kožuhovino. Okrog vrata je imel trak, na katerem je visel najvišji avstrijski red zlatega runa. Na glavi je imel zlato čepico z visokimi belimi čapljiimi peresi. Obut je bil v bele čevljive iz težke bele svile, slično kakor jih nosijo vitezi zlatega runa.

Bolgarski car pri kronanju v Budimpešti.

Pri slovesnem kronanju v Budimpešti je bil navzoč tudi bolgarski car Ferdinand. Svoj sedež je imel v posebnem prostoru v cerkvi, v kateri se je vršilo kronanje in sicer v bližini našega prestolonaslednika Otona. V tem prostoru so se nahajali vsi pri kronanju navzoči člani naše vladarske hiše.

Naše žrtve za domovino.

Celi trg Vransko je pretresla novica, da je dne 13. decembra padel Miha Kumer, posestnik na Vranskem. Na Malem Palu na koroški fronti ga je kot telefonista zasula snežena plast. Bil je med ustanovitelji vranskega Orla, prišen družabnik Marijine družbe in sploh zavoljo svojega blagega in usmiljenega srca obče priljubljen med tržani in še daleč naokoli. Miha Kumer je bil zadnji potomec vesloštevane Kumrove družine. Kot zaveden Slovenc in mož-poštenjak je bil vnet za vse dobro in lepo. Žaljučemu Kumrovemu očetu, kakor tudi bratu č. g. Karlu Kumer, župniku na Prihovi, naše odkrito sožalje! Miha, počivaj mirno v daljni in tuji zemlji!

Na južnotirolskem bojišču je padel poddesetnik Jožef Lešnik, posestniški sin iz Vrtič pri Gorini in S. V. Kungoti. Č. b. divizijski župnik Alojz Čižek piše o tem domaćim: Naznjam Vam, da je Vaš Jožef, zadet od sovražne krogle v prsa, bil pred smrto še previden s sv. zakramenti za umirajoče. Ni mu bilo treba veliko in dolgo trpeti. Vendar v voljo božjo, je izdihnil svojo junakšo dušo. Pokopan je skupno z drugimi padlimi junaki na posebnem pokopališču. Ima svoj grob s križem in napisom. Pokopališče je v kraju Galmarara v Severni Italiji. Bog tolaži Vas vse, zlasti dobre starše, radi bridke izgube. Molimo skupno za blagega rajnega. Domovina zahteva sedaj mnogo žrtv. Prenašajte tudi Vi to žrtvem tako junaško, kot je rajni junaško žrtvoval svo-

je življenje. — Tudi tovariši in prekostenjeni so naznali domaćim junaško smrt sina Jožeta in hvalili vsi brez izjeme njegovo hr. bro in vrlo zadržanje pred sovražnikom, kakor tudi njegovo izredno pričudenost med tovariši. Padli je bil res vzor pravega slovenskega in katoliškega mladeniča. Daleč proč od slovenske domovine v tujem laškem kraju počiva njegovo truplo.

V Dalmaciji je v neki bolnišnici umrl posestnik in tkalec Janez Potec, doma iz Počenika v župniji S. V. Jakoba v Slov. gor. Rajni, ki je bil star 51 let, je bil zelo skrben človek in edini tkalec v širni okolici. Bil je zaveden naš pristaš, dopisnik in širitelj „Slov. Gospodarja.“

Padel je na italijanskem bojišču mladenič Friderik Kopčič, še komaj 26 let star. Doma je bil od S. V. Jakoba v Slov. gor. Zapušča žalostne starše, ki jim je bil edina podpora na stare dni. A božja volja je bila drugače. Slovenska zemlja je slavno popila kri svojega branitelja in končno si rejevala še njegovo raztrgano truplo v večni početek. Južnaška duša pa je odplavala na boljši svet po bogato plašilo.

Dobil smo žalostno poročilo, da je padel dne 17. novembra zvečer ob 7. uri priden mladenič Jan Škerget, rojen leta 1893 pri S. V. Jakobu v Slov. gor. Dobil je kroglo v glavo in bil takoj mrtev. Pokopan je v Vipavski dolini. Bil je poštenega značaja in priden delavec, posebno za vinograde. Ker je Boga ljubil, ga je tudi Bog v najlepši mladosti k sebi poklical. Ti pa, ljubi Janez, v miru počivaj tam v Vipavski dolini, dokler ne zapoje trobente glas, da se za vedno snidemo tam nad zvezdami!

Pretužna vest je došla rodbini Kosi Franc v Cezanjevcih pri Ljutomeru, da je od izdajalske granate zadet njih edini sin, edina opora v starosti, od vseh ljubljeni Matija, star 22 let, padel na tirolski bojni črti. Daroval je svoje mlado življenje na oltar domovine. Vojskoval se je od začetka vojne proti izdajalskemu Lahu. Izguba edinega sina je silno potrla njegove starše, posebno njegovo ljubeče, že tri leta bolno mater. Rajni je bil vzor pridnega mladeniča, up in nada staršev, vsem nam priljubljen in drag znanec. Mirno spava, predragi naš Matija, v nam neznanji tuji zemlji, dokler se ne svidemo nad zvezdami!

Dne 11. decembra je sneženi plaz zasul nekje na tirolski fronti barako, v kateri je bil nastanjen oddelek smučev. Vsi so bili mrtvi, med njimi tudi Franc Vajda, po domače Lahov, iz Sobotince pri Marku in Že Ptuja. Bil je izvrsten mladenič, kar dokazuje tudi pismo nadporočnika samega, ki ga je pisal njegovim staršem.

Na soški fronti je padel Ignac Peserl, doma pri S. Ilju v Slov. gor. Dal je svoje mlado življenje za ljubo domovino.

Isti dan kot Peserl je padel tudi narednik F. Pahole, doma od Poljčan. Bil je zelo priljubljen pri vseh podložnih in višjih. Bil je na soški fronti že od začetka italijanske vojne.

Pred nekaterimi dnevi je padel zadet od sovražnega šrapnela blag mladenič Franc Lederer, doma v Selnicib Dravi. Njegove vedne želje so bile, videti ljube starše, brate in sestre. A Bog je hotel drugače! Nad zvezdami čaka na svoje domače, kjer jih bo zopet videl. Rajni je bil priljubljen pri tovariših, kakor tudi pri predpostavljenih, zavojno poštenega in tihega vedenja. Vsi trije počivajo med drugimi padlimi tovariši v slovenski zemlji pri Biljah.

Vsem padlim slovenskim junakom naj bo Bog večni Plačnik!

Rumunsko bojišče.

V Rumuniji se bije jugozahodno od reke Seret velika bitka. Naše armade so zadnje dni decembra potisnile rumunske in ruske armade daleč proti severovzhodu. V Dobruči ima sovražnik le še majhen kos ozemlja v severozahodnem kotu dežele v svoji posesti. Sedaj se vršijo hudi boji za posest mesta Mačin v kolenu Donave. Bolgari so že zavzeli prve mestne okope. Na rumunski ravni je naše desno krilo že dospelo do reke Seret in obkrožuje važno obdonavsko mesto Braila; središče pa je zavzelo mesto Rimnicul-Sarat ter se bliža trdnjavci Focani ob Seretu. Levo krilo, ki se je borilo na sedmograški meji, je ob božičnih praznikih preklopljeno bojno črto in je vdrlo po treh dolinah v rumunsko pokrajino Moldavo. Dasiravno pošiljajo Rusi dan za dnevom Rumunom velika ojačenja, vendar je rumunska armada zelo zbogana in se dan za dnevom umika. Vojni poročevalci pravijo, da bo prislo ob reki Seret v kratkem do krvave bitke.

Naš vpad v južno Rusijo?

Ruski listi izrekajo bojazen, da bodo naše armade, ko prekoračijo pri Galacu reko Dnestr, vpadle v južno Rusijo, kjer so nakopičene ogromne zaloge živil in streliva za rusko in rumunske armade. Ako se bo morala rusko-rumunska armada umakniti pred našo armado na vzhodni breg Sereta, je mogoče tako pišejo petrograjski listi, da uderejo avstro-ogrške, nemške, bolgarske in turške čete od jugozapada.

hodne strani čez Donavo, Seret in Prut v bogate južnoruske pokrajine.

Razdeljevanje plena.

Med našimi zveznimi državami se je glede na razdeljevanje vojnega plena v Rumuniji dosegel sledeči sporazum: Avstrija in Nemčija dobita od koruze vsaka po 5 dvanajstink, Bolgarija in Turčija pa vsaka po 1 dvanajstink. Žlahtnega zrnja (pšenice, rži itd.) pa dobi naša država 7, Nemčija pa 5 dvanajstink. Ostali plen: petrolej, riž, tobak itd., se bo razdelil tako, da dobi polovico Avstro-Ogrska in polovico Nemčija.

Fedenske novice.

Novo leto 1917. Silvestrov večer tretjega vočega leta se je v stolni cerkvi v Mariboru ob navzočnosti prevzvišenega gospoda knezoškofa prav slovesno obhajal. Ob 5. uri zvečer je slavnostni govornik v času primerenem govoru slavil božje usmiljenje in priporočal mnogoštivnim vernikom usmiljenje do bližnjega s ponovnim klicem: Bog je usmiljen, bodimo tudi mi usmiljeni! Nato so Prevzvišeni molili litanje, zapeli zahvalno pesem in podelili blagoslov z Naјsvetejšim. — Novega leta dan se je stolni kapitelj z mariborskemu duhovščino, kateri so se predružili tu bivajoči duhovniki iz tujih škofij, poklonili svojemu Nadpastirju. Gospod kanonik in ravnatelj kn.-sk. pisarne Martin Matek je izrekel Njih prevzetenosti prisrčne čestitke za novo leto. Prevzvišeni so se v svojem odgovoru spominjali Njegovega Veličanstva rajnega cesarja Franca Jožefa in omenili, da smo z novim cesarjem in cesarico dobili dobrega očeta in dobro mater. Izrekli so željo, naj bo novo leto leto molitve in neumornega dela. Svojo novoletno čestitko so podali knezoškof z besedami apostolskega blagoslova: Po priprošnji in zasluzenju preblažene Device Marije, sv. Mihaela nadangela, sv. Janeza Krstnika, sv. apostolov Petra in Pavla in vseh svetnikov naj vam vsemogočni in usmiljeni Bog podeli odpuščenje vseh grehov, milost prave pokore, vselej spokorno srce, poboljšanje življenja, stanovnost v dobrih delih, in blagoslov vsemogočnega Božja naj pride nad vas in vselej pri vas ostane!

Glasilo ogrskin Slovencev. »Novine« bodo z novim letom i. hajal skupno z »Marijinim listom«. »Marijin list« bo namreč priloga »Novin«. Oba lista skupaj st. neta 6 K na leto. Dobrourejevano glasilo ogrskih Slovencev našim rojakom prav toplo priporočamo. Naročnina se posilja na naslov: Klekl Jožef, vpočojeni plebanos Crenovci (Cserföld, Zalam.) Ogrsko.

Pomiloščenje. Cesar bo pomilostil vse osebe, ki so bile obsojene na manjše zaporne ali denarne kazni. Pomiloščeni pa ne bodo, ki so obsojeni radi draženja ali oderuštva. Vojno ministrstvo je dobilo poselje, da predlaga pomiloščenja.

Slovenci, pošljite vojno posojilo! Finančni minister je odredil, da je zadnji rok za podpisovanje 5. vojnega posopila sreda, dne 10. januarja 1917 in da se po tem roku pošljivanja za vojno posojilo ne smejo več sprejemati. Kdor še torek ni podpisal, a ima dovoj sredstev na razpolago, naj podpiše še te dni. Pošljite pri vaših domačih posojilnicah, kjer dobite tudi vse potrebnih pojasnil.

Občine in podpisovanje V. vojnega posojila. Občine, ki se niso podpisale V. vojnega posojila, še lahko to storijo do dne 10. januarja. Posojilo lahko podpišejo pri kaki slovenski okrajni hranilnici, ali pri vsaki posojilnici, pri kateri se ne zahteva članstva in neomejena zaveza. Izpolniti je treba samo vse tozadevne pogoje, da se občinski odbor pravilno sklice k seji in shod volilcev odobri sklep občinskega odbora. Mariborski okrajni glavar naglaša v svojem pozivu na občine, da pričakuje, da bodo vse občine izpolnile svojo domoljubno dolžnost in to temboli, ker se na najvišjem mestu opazuje napredovanje podpisovanj z živahnim zanimanjem in je cesar sam izrazil pričakovanje, da se združijo vsi sloji, kmetje in meščani, in še v podaljšanem podpisovalnem roku pospešijo podpisovanje V. vojnega posojila, da tako pokažemo našo gospodarsko moč in naše zaupanje armadi.

Vrla slovenska občina. Iz male občine Trnovski vrh v župniji Sv. Urbana pri Ptui, se nam piše, da je ta malo občina poslala v vojno do 31. decembra 1916 53 vojakov. Od teh je oženjenih 24, odlikovanih je 6. Štabni narednik-rojak ima celo 3 kolajne, računski narednik ima zlat zasluzni križec; 5 vojakov je vjetih. 5 pogrešnih 2 sta superarbitrirana, 4 so mrtvi 2 začasno oproščena. Vojnega posoja se je podpisalo od strank v občini II vojnega posoja 2000 K. III. 2800 K. IV. 7000 K in V. 12600 K. »Slovenskega Gospodarja« in »Straže« manjka le v malo hišah.

Pet sinov na bojišču, ki pa so se vse zdravi, ima viničarka Marinčič iz občine Račinci. Najstarejši Jakob, ki je star 25 let, služi sedaj sesto leto pri vojski. Sedaj je v Galiciji pri električnem stroju. Drugi sin Anton, ki se že od začetka vojske bori za domovino, služi pri 27 pespu. Sedaj je doma na dopustu. Tretji sin Franc, ki služi pri 7. lovskem bataljonu je bil letos meseca avgusta težko ranjen, a je sedaj zopet od mil zdrav na bojno polje. Četrti sin Ivan in peti Matija, oba prostovoljna streliča, se borita že delj časa na južnem bojišču. Torej se se vsi zdravi borijo za domovino in cesarja.

Tiha Sveta noč na bojišču. Z bojišča se nam piše: Borno smo obhajati Božič. Bil sem na polj-

ski strazi. Bila je res tiha noč. Od naše strani niti eden streli ni pocil. Dobili smo povelje, da na Sv. noč ne smemo streljati, da bo res tiha noč, kakor stoji v pesmi. A izdajalski Lah ni spoznal Sv. noči ter je prav po divje streljal, a mi se nismo prav nič zmenili za to. Izpolnili smo dano nam zapoved. Srčne pozdrave! — Franc Blaznik, doma iz Straž pri Zidanem mostu, Ivan Novak iz Trbovelj, Anton Antej od Sv. Vida pri Grobelnem, Franc Polanec od Sv. Marka niže Ptuja, desetnik Alojz Jenko iz Dola pri Hrastniku poddesetnik Iv. Poznič iz Vranskega, poddesetaik Feliks Polatnik iz Trbovelj, Anton Dobnik iz Letusa pri Braslovčah, Franc Švarc pri Mariji Snežni na Veliki, Alojz Mesevec iz Vurberga pri Ptuju in kadet aspirant J. Kaučič od Negove.

Vojak 13 dni pod snegom. Nas prijatelj Franc Likeb n. m. pise dne 30 decembra 1916 iz tirolskega bojišča: Na italijanski zemlji blizu južnih Tirol je na visoki gori (čez 2000 metrov) zapadel velik sneg. Lezi ga 6–8 metrov na debelo. Tudi tukaj pri nas ga imamo 2 metra visoko. Na omenjeni visoki gori se je po strmih pečinah sneg udrl in kot velik plaz zdrknil v dolino ter podsul, kar je prišlo pod njega. Zakopal je tudi nekega vojaka, ki je tudi v njem obtičal. Celih 13 dni je živel vojak pod snegom. Slučajno je imel pri sebi 4 porije vojaškega kruha in nekaj cigaret. Ko pa mu je to poslo, se je preril tako visoko, da ni imel več daleč do površne plasti. S svojo marljivostjo si je napravil kakor soba veliko votlino. S časom so prišli rešilci z lopatami ter so mu pomagali na svelo. Tako mu je pretekel čas trinajstih dni v njegovem življenju, katerega gotovo ne bo nikdar pozabil. Rešeni bo vedno hvaležen Devici Mariji, ki mu je v urah groze pomagala, da ni obupal. — Tudi nas vse težjo velike plasti, a ne snežene, ampak plasti svetovne vojske. Tudi mi smo si pomagali in smo si pridobili več prostora za gibanje, namreč s tem, da smo si pridobili več ozemlja. Kakor omenjenemu vojaku pod snegom ni zmanjkalo kruha, tako ga tudi nam ne bo zmanjkalo. Priporoč mo se Najvišemu, da nam tudi On poslje rešilce, da nam pomagajo ter da nam bo zopet zasijalo solnce miru.

Mrtvi se oglašajo. Iz ruskega vjetništva se je oglasil po 26 mesecih Maks Košan iz Št. Janža na Vinski gori. Dne 13. novembra 1914 je zadnjkrat pisal svojim staršem. Dne 29. decembra 1914 pa je bil vjet. Sedaj je v Omsku. Na razna vprašanja ni bil nobenega odgovora, čeravno smo si prizadevali in pisali na vse strani. In sedaj se je oglašil. Dne 26. decembra 1916 so njegovi domači dobili njegov dopis, da je še živ in zdrav. Piše, da se ima Bogu in Ma iji zahvaliti da ga je obavarovala vseh pretečih nesreč in smrtnih nevarnosti. Bog da resničnega svetnega in ažejenja mir!

Vojaška taksa. Po zakonskih določilih iz leta 1907 se morajo zglasiti vse tiste moške osebe, ki se obvezne plačevati vojaško takso in sicer tudi tisti, katerih letni dohodki ne prekašajo sveto 1600 K. Zglasiti se morajo pri tisti občini v mesecu januarju leta 1917, v kateri so bivali dne 1. januarja 1917. Za tozadevne prestopke so določene denarne globe do 50 K.

Nameravano naročevanje časopisov po pošti preloženo. Poštna uprava je nameravala s 1. januarjem 1917 urediti naročevanje na časopise v Avstro-Ogrski, v Bosni in Hercegovini na ta način, da bi se smelo naročevati na časopise samo po poštnih uradilih. Poštno ravnateljstvo za Štajersko pa sedaj javlja, da je nameravana spremembra preložena na poznejši čas ter da ostane glede naročevanja listov vse pri starem.

Pritožbe radi dostavljanja naših listov. Iz nekaterih krajev dohajajo pritožbe, da »Straže« in »Slovenski Gospodar« prihajata zelo nereditno. Tako dobijo n. pr. »Slovenskega Gospodarja« v nekaterih krajih v Slovenskih goricah mnogokrat še le v pondeljek ali torek. Mnogi misljijo, da je teh nedostačkov krivo upraviteljstvo. Povdajamo, da se listi iz Maribora redno odposiljajo in da uprave v tem oziru ne zadene nobena krvida. Zadnji čas imajo na glavnih poštah in v poštnih vlakih toliko opravila, da skoro ne morejo zmagati vsega dela, odtot tako velike zamude poštnih vlakov in še večje zamude pošiljatev. Sedaj po praznikih bo, kakor upamo, v tem oziru mnogo bolje. — Od mnogih strani nam dohajajo tudi pritožbe, da pismoneši na deželi ponekod zelo nereditno dostavljajo liste. Naš naročnik nam piše: »Gospodarja« bom moral odpovedati samo radi tega, ker ga skoro nikdar ali pa zelo nereditno dobivam. Na domačo pošti prihaja redno, a pismoneši »nima časa«, da bi mi ga prinesel v hišo, ampak ga pusti pri kaki fuji hiši. Se le po velikem popraševanju pride do nlega. Pismoneši sem že naročil, naj mi list stalno odda pri bližnji hiši, da ga vem iskat, a on se za

Rusko bojišče.

Ruski odpor v Karpatih je zlomljen. Sedaj so na mnogih mestih naši napadalcji. Zadnje dni so se tudi pri Stanislavu in na severu pri Rigi in Dvinskem vršile manjše praske. Ruskim armadam od Rige do Donave poveljujejo sledeči generali: Ruski, Evert, Dimitrijev, Rodišnjevič, Litvinov, Gurko, Dragomirov, Rogazo, Smirnov, Brusilov, Klembovški, Kaledin in Lešicki.

Italijansko bojišče.

Na Krasu so Italijani na božični večer, na Silvestrovo in več naslednjih dni z artilerijo hudo obstreljevali naše postojanke. Tudi na južno-tirolski fronti imajo od časa do časa hud artilerijski ogenj. Infanterija pa se radi slabega vremena in blatnega ozemlja na Krasu ter izredno velikega snega v gorovju ne more mnogo gibati.

Francosko bojišče.

V Flandriji artilerijski boji, ob reki Mozi boji za strelske jarke. Pariski listi pišejo, da se pripravlja četverosporazum na novo veliko ofenzivo ob reki Sommi, kamor spravljajo ogromne množine municije in težke topove.

Macedonsko bojišče.

Na celi fronti artilerijski ogenj, ob reki Strumi praske prednjih straž. Italijanskim listom se poroča iz Soluna, da obstreljujejo Bolgari mesto Bitolj iz težkih topov. Del mesta je v razvalinah.

Grčija.

Četverosporazum je zopet hudo pritisnil na Grčijo. Dne 1. januarja so poslaniki četverosporazumovih držav izročili grški vladni sledeče zahteve: 1. Grčija mora število svojega vojaštva zmanjšati na za mirovno službo neobhodno potrebno stanje. Vse odvišno orožje in strelivo, vse strojne puške in topove se mora odpeljati v južno Grčijo. 2. Zveze in shajanje rezervistov je prepovedano. Istočasno je tudi nadalje civilistom strogo prepovedano, nositi orožje. 3. Četverosporazum zahteva razne pravice nadzorstva nad upravo v Grčiji. 4. Osebe, ki so radi veleizdajstva, zarote ali puntarstva v zaporu, ali ki se radi preiskave po krvici trpele, se jih mora odškodovati. 5. Poveljujočega generala I. armadnega zboru se mora odstaviti. 6. Grška vladna mora dati četverosporazumovim poslanikom zadoščenje ter izkazati angleški, francoski, italijanski in ruski zastavi posebno čast. Četverosporazum grozi, da bo nastopil tudi proti kralju, ako bi ta nastopal proti četverosporazumu. — Grčijo torej hoče, kakor je iz razvidno, četverosporazum popolnoma spraviti ob njeni neodvisnost Domneva se, da se bo grška vladna pričela pogajati s četverosporazumom in da bo skrogotovo vsaj v glavnih stvareh ugodila četverosporazumovim zahtevam. Toda gotovo bo našla kje drugod primerno pot, da bo delala četverosporazumu težave.

Španija o miru.

Španska vladna je odgovorila na poslanico severnoameriškega predsednika Wilsona, da sicer pripoznavata človekoljubne namene predsednikove, da pa se Španija ne more udeležiti posredovanja, ker predsednikov trud (pri četverosporazumu) ni našel odmeva in ker želijo osrednje države (mi in naši zaveznički) najkrajšo pot do miru, namreč neposredna pogajanja med vojskovočimi se državami. Pač pa je Španija pripravljena, da se združijo vse nepristranske države v obrambo svojih koristi.

to ne ~~znam~~. Kaj mi je storiti?“ Odgovor: Mi smo na ~~merodajnem~~ mestu vprašali in tam se nam je reklo da vam mora pismeno, ako mu je vaša hiša ~~da~~ s pota, naznani hišo v bližini, kjer boste iskali ~~vsi~~ list, da sami hodite ponj. Ako po krivdi pismeno ne dobite lista, pritožite se na poštno ravateljstvo v Gradcu.

Leto 1917 začenja in končuje s pondeljkom. Velika noč bo 8. aprila, Binkošči 27. maja. Leto se bo odlikovalo po obilici dvojnih praznikov. Že novotletni dan sledi nedelji, Treh kraljev dan je sobota, praznik sv. Jožeta zopet sobota, takisto Mali Šmaran in decemberski Marijin praznik. Prazniki so nadalje: petek 2. februarja Svečnica, četrtek 17. maja Vnebovzetje, četrtek 7. junija Rešnje Telo, petek 29. junija Peter in Pavel, sreda 15. avgusta Vnebovzetje Marije, četrtek 1. novembra Vseh svetih, torek in sreda 25. decembra Božič, Novo leto 1918 prične s torkom. Tudi v letu 1917 bo najbrž vpeljan eden maj do oktobra poletni čas.

Pokopališča pri cerkvah Lavantske škofije Pod tem naslovom je ravnokar izšla v založbi pisarne kn. sk. ordinariata v Mariboru zanimiva knjiga, ki na 348 straneh obsega kot razširjen ponatis iz Cerkvenega zaučaznika za Lav. škofijo z dne 15. septembra 1913 natančen opis pokopališč pri cerkvah škofije. Cena, 3 K nevezani knjigi, ni previsoka, tako se upošteva splošna draginja seda njega časa. Naj se torej podvijajo z naročbo vsi, ki se zanimajo za svete kraje, kakor so pokopališča, ker je število izvodov zelo omejeno.

Gospodarske novice.

Oddaja svinjske masti. Cesarska namestnija nam poroča, da so ljudje, ki ne pripadajo kmetskemu stanu (delavci, dlinarji, železničarji itd.) in ki nimajo več kot eno svinjo, oproščeni oddaje svinjske masti. Industrijski delavci in železničarji, ki ne dobijo kart za mast, se lahko tudi popolnoma oprostijo oddaje masti, ako pri okrajnem glavarstvu prosijo za oprostitev in jim občina potrdi, da ne dobivajo kart za mast ter da zahtevano mast in sploh rabijo za prehrano lastne družine.

Kam to pride, kam to gre. Graški listi brskajo radovalno o ravnokar izdanem izvestju štajerskega deželnega kulturnega inspektorata, ki poroča, koliko živil je oddala graška c. kr. namestnija v času od 1. marca 1915 do 31. oktobra 1916 javnemu konzumu. Med drugim je bilo prodanih 818.159 kg riža za 1.188.307 K 66 v, ne da bi bil ta rž pršel med ljudi. Večino so ga sicer oddali civilnim bolnicam, toda navzlic temu pravi »Tagespost«: Temna so pota tega riža. — Namestništvo je oddalo nadalje konzumu 290.361 kg peha po 6 K. V nadrobni prodaji pa spela pod 10 K sploh ni bilo dobiti — na potu iz namestnije h konzumentu se je torej podražil za — 4 K pri kilogramu! — Podobno je s sirom, ki ga je oddala namestnija 8.994 kg po 6 K 46 v in ki ga noben človek ni bil ceneje kot za 8 do 10 K kg. — Kondenzirano mleko je oddajala namestnija po 1 K 80 v za škatlico, v prodajalnah pa se mora plačati 3 K 20 v do 4 K 20 v. — Jajca oddaja namestnija po 19½ v komad, na trgu pa se mora za nje plačati do 40 v. Graški listi vprašajo, kdo dela velike v navedenih številkah označene profite?

Oddaja živine. Iz laškega okraja se nam piše: Prosim razložite mi sledeče: Jaz sem moral oddati lepo srednje-debelo telico. Župan jo je zapisal po 3 K 10 v in mi je rekel, da bo erar nalagal. Ko sem pa jaz kakor tudi drugi tja prgnali, so bili pa sami mesarji in so si razdelili živino in niso prej povedali cene, ko je že bila živina vsa odgnana. Potem so mi jo kar prisilno plačali komaj po 2 K 70 v. Moj sosed je pa včeraj gnal svojo telico na Laško, ki je bila slabješa in 10 kg lažja, pa so mu jo plačali po 2 K 90 v. Kako je torej to? Kam se naj obrnem? Ali je še mogoče, da dobim škodo povrnjeno? Prosim pojasnite mi to v »Slov. Gospodarju«. — Odgovor: Pritožite se na cesarsko namestnijo in na živinonakupovalno komisijo v Gradcu, Franzensplatz št. 2. Obenem vam tudi priporočamo, da se obrnete do deželnega odbornika in poslanca dr. K. Verstovšeka v Gradcu (deželna hiša) in mu pojasnite celo zadevo.

Klanje krav, telic in telet. Mariborsko okrajno glavarstvo je poslalo vsem občinskim predstojništvom in poveljstvom orožniških postaj sledeči razglas: „Z ukazom z dne 28. nov. 1916, drž. zakl. in uk. 1. štev. 124, je c. kr. namestništvo v Gradcu v nekaj predloga obliku zopet objavilo določbe o utesnitvi klanja goveje živine. Molzne in plemenitne krave, teleta v starosti do pol leta, telice v starosti od pol leta do 2½ leta ter voli in biki v starosti

sti od pol leta do dveh let se smejo za klanje prodajati ali klati samo z oblastvenim dovoljenjem. Starost 2½ leta je označena s štirimi, starost dveh let z dvema stalnima velikima zobovna sekalcema. V smislu § 3 navedenega namestniškega ukaza pridržuje si okrajno glavarstvo tudi v bodoče pravico podeljevati klavna dovoljenja. Klavna dovoljenja za teleta se morajo kakor doslej predložiti okrajnemu glavarstvu v potrjenje. Klavno dovoljenje za krave in za muža goveje živinčeta, katera še niso dosegla predpisane starosti in katere nakupujejo oblastveno postavljeni nakupovalci živine v namene preskrbovanja vojaščine ali okraja, bo v imenu okrajnega glavarstva kratkim potom dal ali odklonil pri prevzetbi klavne živine pričujoči uradni živinodravnik. — Omenjam, da se smejo svinje v domačih kmetskih gospodarstvih zaklati brez vsakega uradnega dovoljenja. Županu je treba klanje svinj naznani le v svrhu oddaje masti. Klanje v sili pa je za vse živinčeta prejkošlj dovoljeno brez uradnega dovoljenja. Treba je le pri županu naznani nesrečo in povedati, da se bo (ali se je) živinčeta zasilno zaklati.

Štetje živine. Občinska predstojništva so dobila nalog, da morajo v prvi polovici meseca januarja prešteti živino in poročati o tem štetju okrajnemu glavarstvu. Nadalje se mora tudi poročati, koliko živine je vsled nesreče poginilo, ali pa se je moralno zasilnilo zaklati.

Kuga-slinovka se močno širi v lipniškem okrajnem glavarstvu. Okužena je goveja živina v občinah Spielfeld, Stras, Gersdorf, Št. Vid, Tilmič itd. Prepovedano je iz mariborskega okraja govejo živino geniti ali voziti z njo po lipniškem okraju.

Rekviriranje živine. Od več strani se je pritoževalo, da kmet ne dobi pri oddaji živine nobenega potrdila v roke, ko odda živino na tehtnico. Opozorjam živinorejce, da se morajo originalni listki, ki se izdajo pri tehtanju živine vsi oddati centrali v Gradcu, da zamore ta kontrolirati pravilno poslovanje kupcev. Vsak živinorejec dobi čez nekaj tednov od centrale izkaz in potrilo, da lahko primerja resničnost vseh potroškov. Prodajalec pa lahko zahteva že pri tehtnici duplikat, na katerem je označena teža in cena živine; to potrilo se mu na zahtevo mora izročiti.

Kmetje, pozor! Strogo se naj pazi, da ne bo do nakupovalci živine jemali kmetom krov molznic in brejih ter plemenskih krav. Če se zahteva od katerega kmetovalca taka živina, se naj hitro naznani deželnemu odborniku dr. Verstovšku, deželna hiša, Gradec.

Kako dolgo jamčiš za pomanjkljivost ali stare bolezni prodane živine. Določbe splošnega državnega zakonika, ki so bile izdane za časa vojne, izpremenjene primerno pravnim naziranjem in zahlevem prometa, so važne za vsakega poljedelca. Posredno pa ona, ki se tiče pomanjkljivosti ali hib pri živini, t. j., domneve, da je bila žival bolna že pred izročitvijo (prodajo). V smislu naredbe nastopa ta domneva, če se v teku dveh tednov po izročitvi pojavljajo sledeče bolezni ali hibe: 1. pri konjih, osilih, mezgah, mulah: smrkavost, notranje vnetje oči, neozdravlivo težko sopenje, bolezen v možganah; 2. pri govedi: jetika; 3. pri ovcah: garje, ali splošna, po živalskin parazitih povzročena vodenica; 4. pri prašičih: ikre ali trihine. Trajanje roka za domnevno bolezni je torej sedaj določeno na dva tedna. Tudi vrsta pomanjkljivosti je v primeri z dosedaj veljavnim pravom deloma skrčena, deloma razširjena. Tožba na jamstvo pa ni možna samo pri boleznih in pomanjkljivostih, navedenih v naredbi, marveč tudi pri vseh drugih pomanjkljivostih na živini, toda pri teh poslednjih (razun gori navedenih) je doprineni dokaz, da so bolezni obstajale že pred izročitvijo živali. Oni, ki je prevzel žival, mora v teku dveh tednov obvestiti izročitelja in če ta ni navzoč, župana, o opaženi bolezni ali pomanjkljivosti, ali dati žival preiskati po kakem izvedencu, ali pa v zagotovitev dokaza predlagati sodno sestavo dokaza. Če ta pomanjkljivost prepreča rabo stvari, more prejemnik zahtevati popolno razveljavljenje pogodbe, če pa ne izključuje, ali če se da pomanjkljivost odpraviti, pa primerno znižanje odškodnine ali odstranitev, oziroma popravo pomanjkljivosti. Za povzročeno škodo pa jamči izročitelj v vseh slučajih. Neizdatno zmanjšanje vrednosti ne prihaja v poštev. Zato je pomanjkljivost, ki more povzročiti razveljavljenje pogodbe, pri klavni živini, nebistvena. Tožbo je vložiti v teku 6 tednov, pri čemur je rok za vložitev tožbe, kakor že gre: ali za pomanjkljivost z zakonitim rokom za domnevo, ali pa brez takega roka, računati ali od zadnjega dne roka za domnevo, ali pa od dneva izročitve živali. Povsem nova je določba, da se med spravnim sporom za razveljavljenje pogodbe zaradi

pomanjkljivosti ali bolezni na živini more na predlog ene stranke — čim ni več potreben ogled — z začasno odredbo ukeniti sodna prodaja živali in sodna položitev skupička.

Kaj bo z bakreno galico? Odpolanstvo nižjeavstrijskih vinogradnikov je bilo pred nekaterimi dnevi v avdijenci pri poljedelskem ministru. Odpolanstvo je prosilo ministra, naj vlada poskrbi, da bo l. 1917 dovolj bakrene galice in zvepla na razpolago. Minister je odpolance zagotovil, da bo vlada za l. 1917 preskrbela dovolj galice in dovolj zvepla.

Koruza in proso kot krmilo za živino. Cesarska namestnija v Gradcu je sporazumno s poljedelskim ministrstvom odredila (dne 25. decembra 1916), da se sme 25% koruze in 20% doma pridelanega proso uporabiti za krmo domači živini. Odračunati se mora še poprej seme. Ako ima n. pr. posestnik 850 kg koruze in rabi iste 50 kg za seme, sme od ostalih 800 kg 200 kg pokrmiti svoji domači živini. Proso se sme, kakor pravi namestniška odredba, uporabljati samo za krmo domači perutnini (20%), ostalo pa za človeško hrano. Proso in koruza, ki se ne rabi za domače potrebe, se ne sme nikomur drugemu prodati, kot vojno-žitno-prometnemu zavodu.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu je bilo v pretekli dobi popraševanje po hmelju zopet nekoliko živahnejše, toda blaga je bilo le malo na ponudbo. Cene za tuj, zlasti za štajerski hmelj, so zopet poskočile za 10 K, in so se gibale med 110—140 K za 50 kg Razpoloženje trdno.

Cene za les. Zveza velikih avstrijskih lesnih trgovin na Dunaju je sklenila sledeče lesne cene, ki so veljavne za kubični meter do preklica: Hlodi (jelov, smrekov in borov les) 48—55 K, hlodi (bukov in hrastov les) 95—110 K, hrastove, bukove, sloh debel deske iz trdega lesa (plavnice, podnice) 240 K. Otesani ali oglati žagan les (kot smreka, jelka, bór) 65—90 K, bukov, hrastov 230—245 K. — Za Štajersko so določene sledeče lesne cene: Mehki hlodi neotesani 45—55 K, oglati ali otesani mehki hlodi 75—100 K, trde deske 130—190 K. Popraševanje po mehkim lesu, zlasti po deskah, zelo živahno, blaga malo, zlasti primanjkuje blaga za rudnike. Cene so zopet nekoliko poskočile, razpoloženje v lesni trgovini trdno.

Razne novice.

Konj-belec, na katerem je jezdil cesar Karel ob priliki kronanja v Budimpešti, bo poslan po krownju v dvorno žrebčarno Kladerub, kjer se ga bo s posebno skrbjo redilo do smrti. Konja ne bodo nikjer drugod več uporabili. Konj dobi svoj poseben hlev s prostim izhodom. Enaka milost je zadela tudi konja-beleca, na katerem je jahan cesar Frano Jožef leta 1867. Ta konj je dosegel izredno visoko starost. Ko je vsled starosti končal, so mu odvzeli kopito, katero so obkovali s srebrno ploščo, na katero se je vžgal njegov življenjepis. To kopito je še sedaj shranjeno v dvorni shrambi za sedla.

Koliko žrtev na dan? V Kodanju je izračunila družba za preiskavo vojnih posledic, da je v svetovni vojni dosedaj 4,600.000 mrtvih, 11,200.000 ranjenih in 3,400.000 invalidov. V napoleonskih vojskah je bilo mrtvih in ranjenih na dan 235 mož, v nemško-francoski vojski 875, v rusko-japonski vojski 292, v sedanji svetovni vojski pa 6336. In kljub temu se še znajdejo države, ki nočejo ničesar vedeti o miru!

Bober odgovor. V voz III. razreda na proggi Dunaj—Št. Hipolit sta nekoga dne vstopili dve gospodski oblečeni ženski. Imeli sta vse polno zavojev in košar, očvidno napolnjenih z raznimi živili. Na drugi postaji je vstopilo priprosto, a snažno oblečeno kmetsko dekle, ki se je vse do zraven gospodsko oblečenih žensk. Mestni dami sta takoj začeli vihati nosove in zabavljati o kmetskem gnuju itd. Ena je celo rekla: „To je že od sile. Tako kmetsko kresalo se mora s svojim hlevskim smradom vseti ravno zraven nizu. Še okužila nazu bo!“ Dekle pa gizdalnaka ni ostalo dolžno odgovora in jima je zasolilo: „Lepo, lepo od vašu! Sicer pa, kadar nedeljo za nedeljo stičete po kmetskih hišah in iščete mleka, jaje, masla in drugih živil, ki se pridelajo večinoma v kmetskih hlevih, ne kažete nobene božazii pred hlevskim smradom.“ Mestni dami sta molčali in na prihodnji postaji zapustili dotični železniški voz.

Dopisi.

Maribor. Mestni magistrat naznanja, da se bodo izdajale nove karte za krompir v Hamerlingovi ulici na sledeči način: Prebivalci ulic in cest z začetnimi črkami A do J so dobili karte za krompir dne 2. januarja, z začetnimi črkami K do Q dne 3. januarja in z ostalimi začetnimi črkami dne 4. januarja vselej predpoldne od % do 11. ure. Nadalje razglaša mestni magistrat določbe, kako se mora ravnati prebivalstvo za slučaj, če bi sovražni zrakovci napadli mesto. Ako bi se sovražno defalo mestu bližalo, bi na nevarnost opozorilo, kratko zvonjenje v zvoniku stolne cerkve, vojaški rog vseh vojskih straž itd. Določa se, da bi se morale v takem slučaju ugasniti vse luči in prebivalstvo poiskati varni zavetja pod streho.

Sv. Peter pri Mariboru. Dne 6. januarja po poldne po večernicah ima naša družba mladenicev lepo slovesnost v proslavo našega novega presvitlega cesarja Karelja I. Domačini in sosedje so vladljuno vabljeni. Pridite!

Sv. Križ pri Mariboru. V petek, dne 29. dec. p. l., smo se tudi mi morali od našega jubilejnega zvona posloviti, katerega so si vrli Križevčani leta 1909 z velikimi žrtvami omislili v spomin na trojni jubilej: 50letni jubilej združenja naše župnije z lavantinsko vladkovino, 50letni jubilej premestitve škofevskega sedeža iz St. Andraža v Maribor in 20letni jubilej škofovjanja Nj. prevzv. premil. g. knezoškofo dr. Mihaela Napotnik. Po komaj sedemletnem razveseljevanju in vspodbujevanju nas vseh za čast božjo nas je sedaj moral zapustiti v družbi mnogo starejšega tovariša rožnovenskega zvona, ki je pobožne Križevčane že od leta 1777 vabil k molitvi sv. rožnega venca. Umevno je pač, da nam je bila ločitev nad vse težko, a v znani domoljubni požrtvovalnosti našega dobrega ljudstva prinašamo tudi to žrtev za domovino radovoljno, da nam le po skorajšnjem zmagovitem koncu tega groznega krvoprelitra ostala 2 zvonova oznanita zaželeni blagodejni mir! — Petega avstrijskega vojnega posojila se je v naši župniji prijavilo lepo sveto 120.000 K, pač zopet sijajen dokaz izredne domoljubnosti tukajšnjega zaveđnega slovenskega prebivalstva.

Hoče. Kmečka hranilnica in posojilnica v Hočah sprejema še nadaljnje podpise za V. avstrijsko vojno posojilo.

Rače pri Mariboru. Grozna morilka sušica je uničila dne 17. decembra 1916 22letni hčeri Josifi Mustafa njeni mlaodi življenje. Sreheremu, ki je poznal rajno Pepco, je zaroslo oko, posebno pa v trpljenju za uščeni materi in sestricam ter bratu vojaku, ki je daleč od doma na bojišču, se krči žalosti srce ob brdki izgubi pridne hčerke in ljubeče sestre. Rajna je tudi bila vzgledna družbenic Marijine družbe in zavedna Slovenka. Ko so ji že pesale telesne moči, je še vselej se veselila »Slov. Gospodarja«, ki je zvest prijatelj Mustafovi hiši. Draga Pepca je pa bila tudi nam dekletom najlepši vzgled, zato smo jo tudi tako rade v bolezni obiskovale in jo k večnemu počitku v velikem številu spremile. Težko nam je bilo slovo od nje, a tolazi nas sladko upanje, da vidimo se nad zvezdami.

Trotkova. Invalid Franc Petek je prve dni decembra 1916 pooblaščen od občinskega urada vstopil v občini Trotkova vsako hišo ter nabral za božičnico vojakom na fronti 44 K 70 v. Hvala!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Naša Dekliška Zveza priredi v nedeljo, dne 7. januarja, ob 3. uri popoldne v Slomšekovi dvorani božičnico s petjem božičnih, narodnih in drugih pesmi ter gledališko igro »Pismo božičnemu Detetu.« Polovica čistega dobička pripade zopet skladu za domače vojne pohabljence. Pridite!

Sv. Križ na Murskem polju. Na dopis iz Banovec, v katerem se poroča v »Slov. Gosp.«, da je posestnica A. St. iz Banovec zavoljo nedovoljene prodaje pšenice vojaštvu bila kaznovana z denarno globo in tudi z zaporom 3 dni, se resnici na ljubo poroča, da je A. St. res plačala denarno globo 50 K, ker ni prišla ob pravem času k razpravi, res pa ni, da bi bila kaznovana z zaporom.

Ljutomer. Dne 21. decembra smo izročili materi zemlji pridno in vzgledno gospodinjo Ano Sagaj iz Noršincev. Blaga pokojna je bila stara 67 let ter je bila mati č. g. Alojzija Sagaj, kaplana pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Naj ji bo zemljica lehka! — Nekaj dni zatem smo pokopali zopet v grob v bivšo gospodinjo iz Noršincev, prevžitkarico Lasbacher v 86. letu svoje starosti. Rajna je bila mati že umrlega nadučitelja Alberta Lasbacherja pri Svetinjah. N. v. m. p.!

Svetinje. Mohorjani so darovali letos za Rdeči križ 70 K.

Nova vas. Na sveti večer je umrla, previdena s sv. zakramenti, po kratki bolezni Marija Veršič, žena g. Ivana Veršiča, predstojnika markovske občine. Bila je dobra, skrbna mati in izborna gospodinja. Bog jej podeli zasluzeni mir, ostalim, posebno žaluočemu možu tolažbo!

Makole. V pondeljek, dne 18. decembra zjutraj so nam naši zvonovi zapeli zadnjo pesem v slovo. Tri zvonove smo darovali naši ljubi domovini. Ostal nam je samo eden.

Sv. Florijan ob Boču. Dne 28. decembra t. j. v četrtek smo ob obilni udeležbi ljudi, pokopali bivšega cerkvenega ključarja, 62letnega posestnika iz Dola — Antonia Ogrizek. N. p. v m.!

Sladkagora pri Šmarju. K zadnjemu počitku smo spremili dne 23. decembra mlado deklico Mikiko Močnik. Dolgo jo je mučila bolezen, a ona je vse voljno prenašala, zato jo je Bog k sebi poklical za božične praznike, da tam z angelci zapoje: Slava Bogu na višavi...! V miru počivaj draga Mikika!

Celje. Še nikdar ni božičnica slovenskih otrok v Celju prizadela prirediteljem toliko skrbi kot letos. Množica ubogih, popolnoma osirotelih otrok, ki nima ne primerne tople oblekice in čevljčkov za hudo zimo, pa tudi ne staršev, ki bi jim jih mogli preskrbeti. Stiska je bila huda, pomoč nujna. Dosedanji dobrotniki so sicer vsi častno izvršili svojo dolžnost in so darovali upoštevajoč sedajne razmere, več kot druga leta, a kaj napraviti z nabranou svotico pri takšni draginji! Tukaj pa so nam priskočili na pomoč priznani celjski dežarni zavodi in omogočili s svojimi znatnimi prispevkvi, da se je vsaj najrevnejši še otroke obdarilo. Darovali ste Posojilnica v Narodnem domu in Južnoštajerska hranilnica po 300 K, Ljudska posojilnica pa 50 K. Vsem dobrotnikom, posebno pa imenovanim dežarnim zavodom, izreka katoliško podporno društvo v imenu ubogih otrok najprisrnejšo zahvalo.

Skale. Na sv. Štefana dan je imela popoldne tukajšnja Dekliška Zveza svoj občni zbor. Po pozdravu namestnice predsednice je v veliko veselje navočih nastopal naš vlc. g. dekan s krasnim govorom. Č. g. kaplan, voditelj Dekliške Zveze, se mu je nato v imenu vseh v toplih besedah zahvalil. Sledil je poročilo odbora, iz katerega je bilo razvidno, da naša Dekliška Zveza klub žalostnim in resnim časom ni dremala in ni rok križem držala. Sestanki so bili redno vsako prvo nedeljo v mesecu, pri kaferih so nastopala dekleta z govorčki in deklamacijami. Govorčke so si dekleta, sicer v potu svojega obraza, a popolnoma sama sestavljal, zakar gotovo zaslužijo vso pohvalo. Po sestankih so se izposojevale knjige iz naše, po požrtvovalnosti našega č. g. voditelja, sedaj tako lepo urejene knjižnice. Prečitalo se je 632 knjig. Pridin naši knjižničarki hvala za trud, ki ga je imela s tem. Našim č. gg. dušnim pastirjem pa naj bo za vsestransko požrtvovalno delovanje od Boga plačilo, od nas pa zagotovilo, da jim ohranimo vedno hvaležna in udana srca!

Zadnja poročila, došla v četrtek, 4. jan.

Majnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 3. januarja.

Uradno se razglaša:

Vzhodno bojišče.

V Dobruči ponovno napredovanje. Južno in zahodno od mesta Focani so avstro-ogrške in nemške bojne sile generala Falckenhayna dosegale tesno do z okopi zavarovanega prostora Milkova. Dalje severozahodno so vrgle sovražnika iz kraja Mera nazaj. Na južnem krilu armadne skupine generalnega polkovnika nadvojvoda Jožeta so prodri čez kraj Negrulesci naprej. Južnovzhodno od kraja Harja in na gori Monte Faltocanu zahodno od Sulte so bili močni sovražni napadi proti težkim sovražnikovim izgubami odbiti. V ozemlju Meste-Kanesci so naše varnostne čete v bajonetnem in boju z ročnimi granatami zabranile ruske sunke. Pri kraju Manajov, vzhodno od Zločova, je naskakovljen oddelek, sestavljen iz naših in nemških borilcev v sredem poizvedovanju vjel 3 ruske častnike in 127 vojakov.

Na ostalih bojiščih nobenih posebnih bojev.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Hötter, podmaršal.

Majnovejše nemške uradno poročilo.

Berlin, 3. januarja.

Vzhodno bojišče.

Vzhodno od jezera Drisvati so bili ruski poizvedovalni oddelki pregnani. Vzhodno od Zalošč in pri Manajovu so vjeli napadalni oddelki brigadne-huzarjev z avstro-ogrško pehoto 3 častnike in 127 mož v ruski bojni črti.

Fronta generalnega polkovnika nadvojvode Jožeta: Močni sovražni napadi proti Mt. Faltocanu so bili z velikimi izgubami izjavljenci. Med dolinama Susita in Putna je bilo v naskoku zavzetih več višin. Ruski in rumunski protisunki so bili odbiti in po boju zavzeti Barzesci in Tapesci.

Armadna skupina generala-feldmaršala plm. Mackensa: Naša gibanja se vršijo nadalje po načrtu. V gorovju med Cabalo in dolino so potisnile nemške in avstro-ogrške čete sovražnika proti severovzhodu. Zahodno in južno od Focani se sedaj nahajajo čete 9. armade pred utrjeno rusko posto-

janko. V naskoku sta bili zavzeti Pintecesti in Mera ob reki Mincosul; vjetih je bilo 400 sovražnikov. V Dobruči so bili Rusi kljub hudemu odporu potisnjeni dalje proti Vacarenji, Jijili in proti Mačnu.

Francoska bojna ladja p. škodovana.

Berlin, 3. januarja.

»Vossische Zeitung« poroča, da je nemški Pčoln v bližini Malte zadel francosko linijsko ladjo »Verite.« Ladja leži težko poškodovana pred pristaniščem Malta.

Listnica uredništva.

J. Z. Srednjeva dočasnega naslova nimam. — Sv. Primož: Dobril, a za to številko prepoznam. Po dravju — Gornji Štajer: Dobro! Lepa prasiš tržaštanjo, če bi prodajala naše liste Dobri lepopust. Ako prodaja ugrake in italijanske liste, ji pač morda nič ne bo bral, če bi prodajala »Slov. Gospodarja« in »Stražo.« Le pridno agitirajte za nove naročnike. Celotna naročnina znača ostanek 6 K. Mnogo pozdravov!

Cenjenim naročnikom, posebno društvom, se javi, da radi draginje in zvišanja poštnine na zavojje tudi pri skupnem naročevanju ni mogoče več dajati »Slovenskega Gospodarja« po znižani cenii, kakor poprej. Naj se v tej zadevi obrnejo pisemo na upravnštvo lista.

Pošten hišnik ali hišinja se takoj sprejmeta. Ker je stanovanje edje, je meto primerno za oženjene. Poudučite is-naslova za uredništvo »Slov. Gosp.«

12

Kdo kaj ve?

Franc Ožep, počes 87. pešpolka, 2. stotilja, rojen 18-8 v Soldari, okraj Celje, se pogrela od 8. septembra 1914 iz vojnega polja v Galiciji. Sobojevniki, katerim je močče o sedanjem bivalju Ožepovem ka znau, so prošen, da pri pl. p. poročajo sogrogi Angelij Ožep v Solčavi — Jaroz Brunet, rojen 17. p. špolka, 2. v. ornatja, vojna prava št. 32, rojen 1. 1888 v Ljublj. em okraj Celje, se pogrela od 17. okt. 1915 iz italijanske fronte. Sobojevniki, katerim je močče o sedanjem bivalju Ožepovem ka znau, so prošen, da proti pl. p. poročajo sogrogi Antelij Brun v Solčavi — Jaroz Brunet, rojen 17. p. špolka, 2. v. ornatja, vojna prava št. 32, rojen 1. 1888 v Ljublj. em okraj Celje, se pogrela od 17. okt. 1915 iz italijanske fronte. Sobojevniki, katerim je močče o sedanjem bivalju Ožepovem ka znau, so prošen, da proti pl. p. poročajo sogrogi Antelij Brun v Solčavi — Jaroz Brunet, rojen 17. p. špolka, 2. v. ornatja, vojna prava št. 32, rojen 1. 1888 v Ljublj. em okraj Celje, se pogrela od 17. okt. 1915 iz italijanske fronte.

Slovenci! Slovenke!

Podpišite še te dni

V. vojno posojilo!

Posojilnica v Mariboru
(Narodni dom)
sprejema prijave za
peto avstrijsko vojno posojilo

ter daje potrebna pojasnila vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne ter od 3. do 6. ure popoldne ne

Ivan Ravnika

Na trgovina specerijskega kolonialnega blaga barv in zaloga mineralnih voda

Celje - Graška cesta 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen kumno Janež pristne strdi in vosek.

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je 1 K. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnogo priznalkih in počevalnih pisem. **F. Prull,** mestna lekarna pri c. kr. oriu "Maribor," Glavni trg št. 15.

Zahvala.
Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagajo. Sedaj ko sem se prepričal, da res pomagajo. Vam izrekam lepo hvalo ter priznavam to zdravilo vsem svinjerecem. Pravim, poželite mi speti svinjski kapljice za svinje v sicer hitro kakor imate 6 steklenic. S pozdravom Ivan Skorjanec.

Srednja vas, dne 6. avgusta 1916.

Bizajo se veliki dnevni sreči!

V času do 1. februarja 1917 izrezbani bodo glavni dobitki sledenih izbornih sreč:

Novi sreči Avstrij, rdečega križa 300.000 in 500.000 K
Turški sreči 200.000, 400.000 in 200.000 frank.
3% zemljiških sreč iz l. 1880 90.000 in 90.000 K
3% zemljiških sreč iz l. 1889 60.000 in 100.000 K

17 žrebanj vsake leto! Sveti glavni dobitki l. 1917: 3.230.000 kron oziroma frankov.

Mesečni obrok samo K 7 — oziroma K 37. Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je ugnata denarja takoj pri loterijah v slučaju izvajanja izključena! Zahvaljujte načinu pojavljanja v igralni načrti, brez z uarnih! Krogločevna sestavljena je L. Šubičana.

Letniška številka.

Trst, dne 27. decembra 1916: 28 44 19 58 83
Dunaj, dne 30. decembra 1916: 3 49 67 54 88

Mala naznanka

Ena beseda stane 5 vinarjev, petitrsta 18 vin. Mrtačka oznanila je zahvale vsakemu petitrstu 24 v. Izjave in poslano 86 vinarjev. Za večino objavo znaten popust. Inserati se sprejemajo le proti predpisom. Zadnji čas za sprejemanje inseratov torek opoldne.

Iščem vinarja za posestvo v Čreti pošta Slatina. Gospa Marija Horváthova Maribor, Badegasse 15. 4

Iščem svojo hčerko Frančiško Slana. Kdo ve za njebo bivališče, naj mi naznani. Rafael Slana, Lipnica. 5

Hilja v mariborski okolici se prodaja hiša klet, v pridižu 1 soba in kuhinja, v I. nadstropju tudi 1 stava in kuhinja. Vrt, vinska brašna. Lega brez prahu. Zelo pripravna za penzioniste. Cena 12.000 K. Upravi se: V Krčevini pri Mariboru št. 149. 3

Kobilja,

breja, 9 let stara 16 pesti visoka, za vsako delo sposobna in dvoje žrebček, en žrebček in ena žrebčeka, po 7 mesecih star, se skupno za 1600 K predajo. Da se potrebuje pozive se piše na "Priložnostni kup G" pošta Ljutomer. 6

Mož!

Samec, 40 let star, poštenega in tretnegra značaja, slovenskega in nemškega jezika zmožen v govoru in pisavi, želi stopiti v službo za gospodarskega vodnika, v gostilno, trgovino, na graščinsko posestvo ali drugo večje podjetje kjer ri gospoda. Zmožen je tudi knjigovodstva. Vstop takoj. Naslov pove upravnštvo Slov. gosp. pod Šifro "Gospodar" št. 2.

Kože

Nakupujem po najvišjih dneh ceneh od kun, dihurjev, podlašic, lisic, zajcev, ovc in srna itd.

Ovčjo volno prevzemam za centralo za volno o. kr. pol jedelskega ministrstva K. Gränitz, Maribor Gospodarska ulica 7. 7

Vpokojeni eskrbalci želi vstopiti v službo. Razume se na vinsogradniško in poljsko delo; tudi pri kupovanju vina. Najljubše bi mu bilo, kjer ni gospodarja, da bi pomagal pri gospodarstvu. Star čez 50 let, vojaščina prest. Naslov pri upravnosti lista pod "Oskrbnik" št. 7.

Zanesljivega, tretnega, hlapca, ki bi vozil tudi kruh proti dolgi placi in hrani sprejme takoj Janez Böhm, mlinar in pek v Framu (Frauheim) pri Mariboru. 9

IKAVA!
50% cenešta:
Američka gospodarska kava, visokoaromaticna, izdatna in varčna, 5 kg za poskušajno v vrednosti, s potrebnim sladkorjem vred samec 28 K po početnem povzetju pošilja A. Šapira, razpoljalnica kave Galanta 496, (Ogrsko). 520

Stolpne

(turnske) ure napisljiva in popravlja Jelenek Martin, Šmarje pri Jelšah. 807

!! Kože !!
Th. Braun, Koroška cesta 13 v Mariboru plača po najboljši ceni svinske, ovčje, sranske, zajče, lisice, dihurjeve in druge kože. 808

Novozidanca, vili podobna hiša z vrtom in vodovodom, nese na mesec 100 K, se proda ali zamenja za posestvo v mariborski okolici. Naslov v upravnosti pod "Hiša" št. 784. 850

Novozidanca, vili podobna hiša z vrtom in vodovodom, nese na mesec 100 K, se proda ali zamenja za posestvo v mariborski okolici. Naslov v upravnosti pod "Hiša" št. 784. 850

8 vinarjev

stanje poštna do-pisnica, s katere lahko dobite na zahtevto moj glavni cesnik z novimi silikanimi arzami nastavljeni na poštni presto.

Prva tovarna ur
Ivan Konrad,
o. i. k. dvorni dobitnik v Braku
801 na Čakem.

Nikelasta zaker-ura K 630, 6:30, 9:30, starosrebrna-kovinska remont. ura K 8, s tričrakim kolesjem K 8:25, vojna spominska ura K 10, radijska žepna ura K 18, niklasta budilka K 7, stenska ura K 6:20. Za večko ura triletno pismene jamstvo. Pošilja se proti povzetju. Nohen rizik! Zamensjiva dovoljena ali danar nazaj. 1 Da

Pošten slovenski
mladenič-invalid:
želi kakse primerne službe bodisi kot sluha v kaki pisarni, ali oskrbnika na posestvu. Ker ima poškodovan samo levo roko, lahko opravlja večinoma vsa lažja dela. Razume se dobro na kmetijsko gospodarstvo. Vstopi lahko takoj. Ponudbe na upravn. Sl. Gospodarja pod "Invalid". 778

Krojaški učenec
se sprejme pri Franc Zverdin,
Tegethofova ulica štev. 18, Ma-
ribor. 773

Resna ženitna ponudba.
Slovenski mladenič-obrtnik v Mariboru, star 25 let, oproščen vojaščine, lastnik hše, neomadeževanega življenja se želi poročiti z mladenko ali mlado vdovo v starosti do 25 let, katera bi imela premožnja 10.000 do 20.000 K. Besne ponudbe se prosijo na upravnijo "Slov. Gospodarja" pod naslovom "Resna ponudba" št. 813. 7

2 kovaška učenca takoj sprejme Anton Ferendák, vozovni in podkovni kovač v Brežicah ob Savi št. 115. 827

Jako dober milij na stalni vodi (ki nikdar ne samrzne in je v suši ne zmanjka) se proda, oziroma da v najem Jurij Skriček, Breg pri Ptaju. 829

Lepo posestvo se proda, pripravno za penzionista. Hram s 5 sobami, 1 kuhinja, velika klet, veranda, dnevničarna, studec s dobro vodo, lep velik vrt za zelenjavo in s sadnim drejem ter trsjem, par munt od cerkev, šole in pošte v Hočah pri Mariboru. Cena 9500 K. Več se izve pri Jožefu Šturm v Novici pri Mariboru, Spodnja Radovljica cesta št. 26. 11

Kdor rabi kmetsko dekle za kmetsko in gospodinsko delo na Slov. Stajerskem, naj piše na moj naslov: Ivan Mermolja, Tacu, pošta Št. Vid nad Ljubljano. 789

Sprejme se učenec s primerno šolsko izobrazbo iz poštene hiše v trgovino z mešanim blagom, pri M. Oset, Mata ob koroški želez. (Štajersko.) 806

Kdor ima posestva za v najem, ali rabi poštene begunške družine, naj se obrne na A. Pangos, Zamostec 16 p. Podčetrtek, Kraško. 802

Išče se viničarja; bližje se pozive pri upravnosti pod št. 808.

Vsako množino raznih vrč kupi veletrgovina Antona Kalens v Celju. 882

Lepa žrebica je na prodaj pri Sv. Miklavžu blz. štev. 29 pri Mariboru. 880

Vsako množino drva (in lesa) trdih in mehkih na metro kakor tudi bruna in drug les za žaganje kupi od vsake železniške postaje: Karl Weslak, Maribor, Tegethoffova ul. 19. 785

Slovenski Gospodar' in Straža'

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru :

Prodajalna tiskarno sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegett-hoff-ova ulica.

Trgovina g. Czadnik v Stolni ulici.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
v Gospodski ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v Grajski ulici.

g. Coretti, Grajski trg 7.

v Tegetthoff-ovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika g. Handl v Tegetthoff-ovi ulici,
Žifko, Melje.

Trgovina g. Korenta, Klostergasse (bara-ka).

Trafika na Tržaški cesti (nasproti mag-denski cerkvi).

Trafika Nerat, Franc Jožefova cesta 31.

Brežice :

Trgovina g. Antona Umek.

Celje :

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.

Trafika v Narodnem Domu
Knjigarna gosp. Adler.

Celovec :

Trgovina g. J. Vajncerl, Velikovška cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Josip Zalar (organist).

Dobie pri Planini:

Trgovina g. Amalije Tržan.

Fram:

Trgovina gosp. Janeza Kodrič.

Fohnsdorf:

Trgovina gosp. Jurija Gajšek.

Gočna Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošec.

" Franca Korošec.

Gradeč:

Zeitungstand A. Klöckl, Jakominiplatz.

Guštanji (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Št. Ili v Slov. gor.:

Organist g. Anton Rozman (stara sola).

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Jurklošter:

Organist g. M. Hvalec.

Sv. Jurij ob Juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artman.

Kozje:

Trgovina gospoda Druškoviča.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljč.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vršič.

Luč v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman.

Muta:

Trgovina gosp. Miloš Oset.

Novacerkev pri Celju:

Trgovina Marije F. Okrožnik.

Petrinja:

(Hrvatsko). Gosp. Stepan Škrlec.

Ptuji:

Papirna trgovina g. J. N. Petersič.

Podlehnik pri Ptuju:

Trgovina gosp. Mateja Zorko.

Ruše pri Mariboru:

Organist g. Ivan Nep. Slaček.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Stari trg pri Slov. Gradcu:

Gosp. Ignac Ursič.

Stridova (Prekmursko):

Gosp. Peter Kovačič.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštanj:

Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Cauš.

Sv. Tomaž pri Ormožu:

Trgovina g. J. Kegel.

Sv. Vid pri Ptuju:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Veržej:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

